

Ogólnopolska Konferencja Naukowa  
**„Między stabilnością a nieprzewidywalnością: polityka w czasach przemian”**

9-10 października 2025 roku  
 spinPLACE, Katowice

**Lista proponowanych paneli**

| Lp. | Panel                                                                                                 | Opis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.  | <b>Górny Śląsk jako problem politologiczny</b><br><br>(moderacja: dr Anna Muś, prof. UŚ)              | Dziewięćdziesiąt lat po publikacji przełomowej dla środowiska naukowego pracy Emila Szramka, zatytułowanej <i>Śląsk jako problem socjologiczny. Próba analizy</i> (1934), znaleźliśmy się w momencie, w którym Ślązacy i Górny Śląsk stali się także obiektem zainteresowania politologii. Badania te obejmują zjawisko polityczyzacji etniczności, politykę etniczną państwa polskiego, problematykę decentralizacji państwa i współpracy transgranicznej regionów. Celem niniejszego panelu jest podsumowanie stanu badań oraz refleksja nad ich przyszłością.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2.  | <b>Kościół i demokracja: bilans trzydziestolecia</b><br><br>(moderacja: dr Dawid Tatarczyk, prof. UŚ) | <p>W ciągu ostatnich trzydziestu lat rola Kościoła katolickiego w Polsce uległa znaczącym przemianom. Odgrywał on kluczową rolę w procesie demokratyzacji, wspierając przemiany ustrojowe i budowę społeczeństwa obywatelskiego. Jego autorytet pomagał w kształtowaniu wartości opartych na solidarności i wolności.</p> <p>Jednak wraz z dojrzewaniem demokracji zmieniała się również pozycja Kościoła. Wyzwania takie jak spadające zaufanie społeczne, laicyzacja, konflikty na styku religii i polityki czy potrzeba redefinicji roli w pluralistycznym społeczeństwie wymagają nowego podejścia.</p> <p>Podczas panelu eksperci omówią zarówno zasługi Kościoła w budowaniu demokracji, jak i aktualne wyzwania związane z jego wpływem na życie publiczne. Czy Kościół nadal jest moralnym przewodnikiem narodu? Jaką rolę powinien pełnić w nowoczesnym państwie? To pytania, na które poszukamy odpowiedzi.</p> |
| 3.  | <b>Metoda modelowa w teoretyzowaniu polityki</b><br><br>(moderacja: dr Mateusz Wajzer)                | W jaki sposób politolodzy wykorzystują modele, aby lepiej wyjaśniać i rozumieć rzeczywistość polityczną? Jak założenia upraszczające pomagają odśladzać złożone mechanizmy władzy, konfliktów i współpracy? Jak ustalić optymalny poziom złożoności lub uproszczenia modelu? Panel poświęcony zostanie metodzie modelowej w politologii. Jego celem jest dyskusja na temat sposobów budowy teoretycznych modeli polityki, obszarów ich zastosowań oraz ograniczeń. Referaty mogą dotyczyć zarówno podejść tradycyjnych, jak i nowych kierunków w modelowaniu zjawisk politycznych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|    |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. | <p><b>Niepewność, czyli chwiejny status demokracji</b></p> <p>(moderacja: dr Agnieszka Turoń-Kowalska)</p>                         | <p>„Koniec historii” zapowiadał stan wyższości demokracji nad innymi ustrojami politycznymi. Przetrawanie demokracji jako jednego z najdoskonalszych tworów politycznych było dla Francisca Fukuyamy niezaprzeczalne. Warto powrócić do tezy, która została podważona już wielokrotnie przez intelektualistów, by zastanowić się nad brakiem jej prawdziwości w kontekście współczesnych problemów społecznych i politycznych. Optymizm został sfalsyfikowany nie tylko poprzez istnienie stabilnych i trwałych reżimów nieliberalnych, wojny, marsze populistów; lecz przede wszystkim poprzez słabość demokracji przed niedemokratycznymi środkami walki, które zostały wymierzone przeciwko niej samej. Brak odpowiedniej rewizji dziedzictwa oświecenia doprowadził do samonegacji społeczeństwa otwartego, relatywizmu, braku odpowiedzialności osobowości wobec wspólnoty politycznej oraz po prostu najogólniej rozczarowania Zachodem. Czy zwycięska demokracja zmieniła świat; czy może to ów świat zaczął zmieniać demokrację? Panel ma stanowić namysł nad problemami współczesnej demokracji oraz ma być próbą refleksji nad możliwością „końca demokracji”.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 5. | <p><b>Niepewność polityki - wymiar państwowy, społeczny i ekonomiczny</b></p> <p>(moderacja: dr Michał Czuba, dr Robert Radek)</p> | <p>Współczesny świat mierzy się z rosnącą niepewnością polityczną, która wywiera znaczący wpływ na funkcjonowanie państw, społeczeństw oraz gospodarek. Zmieniające się układy sił na arenie międzynarodowej, wzrost populizmu, polaryzacja społeczna oraz częste zmiany legislacyjne prowadzą do wzrostu obaw i nieprzewidywalności zarówno wśród obywateli, jak i przedsiębiorców.</p> <p>Podczas panelu przyjrzymy się różnym aspektom tej niepewności:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Wymiar państwowy:</b> Omówimy, w jaki sposób polityczna niestabilność wpływa na efektywność funkcjonowania instytucji państwowych oraz zdolność państwa do realizacji długofalowych strategii.</li> <li>2. <b>Wymiar społeczny:</b> Zastanowimy się nad konsekwencjami niepewności politycznej dla społeczeństwa obywatelskiego, zaufania do instytucji państwowych, a także nad rosnącymi podziałami społecznymi.</li> <li>3. <b>Wymiar ekonomiczny:</b> Przeanalizujemy, jak brak przewidywalności politycznej wpływa na ryzyko gospodarcze oraz stabilność ekonomiczną państw czy funkcjonowanie poszczególnych rynków w tym na rynek pracy.</li> </ol> <p>Celem panelu jest znalezienie odpowiedzi na pytanie: jak państwa, społeczeństwa i gospodarki mogą skutecznie reagować na wyzwania związane z polityczną niepewnością oraz jakie mechanizmy mogą pomóc w jej ograniczaniu. Dyskusja będzie okazją do wymiany doświadczeń oraz poszukiwania rozwiązań, które wspierają stabilność i zaufanie w obecnych, niestabilnych czasach.</p> |
| 6. | <p><b>Nowe trendy w działalności aktorów państwowych i niepaństwowych: perspektywa studiów strategicznych</b></p>                  | <p>Celem panelu jest zidentyfikowanie i poddanie analizie nowych trendów w zakresie działalności aktorów państwowych i niepaństwowych w środowisku międzynarodowym. Z jednej strony poruszana problematyka obejmie zatem funkcjonowanie państw w systemie stosunków międzynarodowych, ze szczególnym naciskiem położonym na ich aktywność mającą wpływ na bezpieczeństwo międzynarodowe. Z drugiej strony obiektem refleksji będzie również wzrost znaczenia oraz zmiana <i>modus operandi</i> aktorów</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|     |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | (moderacja: dr hab. Katarzyna Czornik, prof. UŚ, prof. dr hab. Miron Lakomy)                                                                                                                                       | niepaństwowych, w tym w szczególności organizacji terrorystycznych, grup rebelianckich oraz milicji plemiennych.<br><br>Należy podkreślić, iż obiektem refleksji w ramach panelu powinno być nie tylko samo zidentyfikowanie nowych zjawisk i określenie ich cech szczególnych, ale także wskazanie ich potencjalnych i realnych implikacji. Proponowany panel przyjmuje optykę studiów strategicznych, co oznacza, iż omawiane zagadnienia powinny być pośrednio lub bezpośrednio związane z problematyką bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego, ze szczególnym uwzględnieniem takich zjawisk jak konflikty zbrojne oraz aktywność uczestników stosunków międzynarodowych w nowych domenach rywalizacji, m.in. takich jak cyberprzestrzeń.  |
| 7.  | <b>Obszar poradziecki wobec współczesnych wyzwań i zagrożeń</b><br><br>(moderacja: dr Agnieszka Miarka, prof. UŚ)                                                                                                  | Rosyjska inwazja na Ukrainę, zapoczątkowana w 2022 roku, w istotny sposób wpłynęła na stabilność i bezpieczeństwo regionu, generując wiele wyzwań i zagrożeń dla państw obszaru poradzieckiego. W ramach panelu dyskusja zostanie skoncentrowana na następujących zagadnieniach: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Oddziaływanie wojny w Ukrainie na funkcjonowanie państw de facto w przestrzeni poradzieckiej, stabilności relacji patron-klient i ich stosunków z państwami macierzystymi</li> <li>• Geopolityczna rywalizacja w regionie Kaukazu Południowego</li> <li>• Reorientacje strategii bezpieczeństwa państw obszaru poradzieckiego</li> <li>• Kooperacja wybranych państw obszaru poradzieckiego z Unią Europejską.</li> </ul> |
| 8.  | <b>Systemy polityczne państw basenu Morza Śródziemnego po kryzysie gospodarczym z 2008 roku</b><br><br>(moderacja: dr hab. Tomasz Kubin, prof. UŚ, dr Małgorzata Lorencka, dr hab. Małgorzata Myśliwiec, prof. UŚ) | Celem panelu jest dyskusja nad wpływem kryzysu gospodarczego z 2008 roku na funkcjonowanie systemów politycznych państw basenu Morza Śródziemnego ze szczególnym uwzględnieniem Grecji, Hiszpanii i Włoch. Powyższa propozycja jest związana z grantem NCN, realizowanym w latach 2014-2017 oraz publikacją książki: T Kubin, M. Lorencka, M. Myśliwiec, „Wpływ kryzysu gospodarczego na działanie systemu politycznego. Analiza przypadku Grecji, Hiszpanii i Włoch”.                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 9.  | <b>Teoria polityki - klasyczne i nowe kierunki badań</b><br><br>(moderacja: prof. dr hab. Sylwester Wróbel)                                                                                                        | Panel poświęcony zostanie ukazaniu stanu dokonań teoretycznych analiz życia politycznego, zarówno klasycznej proveniencji, jak i nowych koncepcji i modeli badania polityki.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 10. | <b>Unia Europejska wobec wyzwań i kryzysów w trzeciej dekadzie XXI wieku</b><br><br>(moderacja: dr hab. Tomasz Kubin, prof. UŚ)                                                                                    | Celem dyskusji w ramach panelu jest identyfikacja i analiza najważniejszych wyzwań, zagrożeń i kryzysów, w obliczu których znalazła się UE. Uczestnicy panelu będą starali się także odpowiedzieć na pytanie o to, w jaki sposób UE może i powinna odpowiedzieć na zdiagnozowane problemy a także jaką rolę w tym procesie może odegrać Polska.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|     |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 11. | <p><b>Współczesne tendencje zmian instytucji politycznych w państwach Grupy Wyszehradzkiej</b></p> <p>(moderacja: dr hab. Anna Czyż, prof. UŚ, dr hab. Sebastian Kubas, prof. UŚ)</p> | <p>Celem panelu jest podjęcie rozważań nad procesem zmian zachodzących w obrębie instytucji politycznych w czterech państwach tworzących od 1991 roku Grupę Wyszehradzką, czyli w Polsce, Republice Czeskiej, Republice Słowackiej i na Węgrzech. Panel ma na celu udzielenie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób instytucje polityczne w Europie Środkowej adaptują się do dynamicznie zmieniających się warunków, do nowej fali wyzwań, takich jak narastająca polaryzacja polityczna, rosnący wpływ ruchów populistycznych, zewnętrzna presja geopolityczna. Analiza pojawiających się trendów ma posłużyć głębszej refleksji nad konsekwencjami doświadczeń i wyzwań, z którymi muszą mierzyć się instytucje polityczne w państwach Grupy Wyszehradzkiej.</p>                                                                                                                                                                            |
| 12. | <p><b>Współpraca rozwojowa w dekadzie polikryzysów</b></p> <p>(moderacja: dr Monika Szynol)</p>                                                                                       | <p>Trzecią dekadę XXI wieku z pewnością można już określić mianem dekady polikryzysu - występowania wielu, zbiegających się ze sobą kryzysów na szeroką skalę, generujących trudne do rozwiązania problemy. Te nowe lub narastające kryzysy doprowadziły do spowolnienia, zatrzymania postępu lub wręcz regresu w osiąganiu Celów Zrównoważonego Rozwoju. Jak kryzysy te wpływają na współpracę rozwojową, zarówno w odniesieniu do jej teoretycznych podstaw, jak i implementacyjnej praktyki? W jaki sposób współpraca rozwojowa może przyczynić się do zarządzania współczesnymi problemami? Jaka jest efektywność pomocy dostarczanej w warunkach niepewności? Przed jakimi wyzwaniami stoi aktualnie współpraca rozwojowa? Jak - najprawdopodobniej - będzie ona ewoluować? Czy w nieprzewidywalnym świecie jest miejsce dla zasady solidarności międzynarodowej? Na te między innymi pytania poszukamy odpowiedzi w trakcie panelu.</p> |